

422382 д. Жуково, ул. Школьная, 1

422382 Жуково авылы, Мәктәп урамы, 1

тел. (84373) 5-32-22, факс 5-32-22, e-mail guk.tet@tatar.ru
ОГРН 1021606558104, ИНН/КПП 1638001575/163801001

КАРАР

27 апрель 2020 ел

№ 52-3

Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Жуково авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына гражданнардан кергән мөрәжәгатьләрне карау тәртибе һәм сроклары турында нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»гы 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә гражданнар мөрәжәгатьләрне карау тәртибе турында»гы 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатьләре турында»гы 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ Татарстан Республикасы законы нигезендә, гражданнар мөрәжәгатьләрне карау тәртибе турындагы закон бозуларны булдырмау турындагы 2020 елның 24 гыйнварындагы 02-08-03-2020 номерлы Тәтеш районы прокуроры күрсәтмәсен карап, Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Жуково авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Жуково авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына гражданнардан кергән мөрәжәгатьләрне карау тәртибе һәм сроклары турында нигезләмәне расларга.
2. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Жуково авыл жирлегенә жирле үзидарә органнарына үз эшендә әлеге нигезләмәгә таянып эш итәргә.
3. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Жуково авыл жирлеге башлыгын Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы жирле үзидарә органнарына гражданнардан кергән мөрәжәгатьләргә ел саен анализ ясау һәм аларны Тәтеш муниципаль районы рәсми сайтында урнаштыру өчен җаваплы зат итеп билгеләп куярга.
4. Әлеге караны Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Жуково авыл жирлеге территориясендә урнашкан мәгълүмат стендларында урнаштырырга, Тәтеш муниципаль районының «Интернет» <http://tetushi.tatarstan.ru/> мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында һәм «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматлар рәсми порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU.) бастырып чыгарырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Жуково авыл җирлеге башлыгы Н.П. Сапожниковка йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Тәтеш муниципаль районы
Жуково авыл җирлеге башлыгы

Н.П. Сапожников

Татарстан Республикасы
Тәтеш муниципаль районы
Жуково авыл жирлеге Советының
2020 елның 27 апрелдәге
52-3 номерлы карарына кушымта

Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Жуково авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына гражданның кергән мөрәжәгатьләренә карау тәртібе һәм сроклары турында нигезләмә

Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Жуково авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына гражданның кергән мөрәжәгатьләренә карау тәртібе һәм сроклары турындагы әлеге нигезләмә (алга таба – нигезләмә) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»гы 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә гражданның мөрәжәгатьләренә карау тәртібе турында»гы 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – 59-ФЗ номерлы Федераль закон), «Татарстан Республикасында гражданның мөрәжәгатьләре турында»гы 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ Татарстан Республикасы законы (алга таба – 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы) нигезендә эшләнгән. Нигезләмә гражданның жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятлар белән мөрәжәгать итүләренә конституцион хокукларын гамәлгә ашыруны тәмин итәргә һәм гражданның мөрәжәгатьләренә карап тикшерү буенча эшне оештыруга - шәхеснең хокукларын гамәлгә ашыруның һәм саклауның мөһим чарасы, жирле үзидарә органнарының халык белән элемтәсен ныгытуга, жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү өчен кирәкле мөһим мәгълүмат чыганагын булдыруга юнәлдерелгән һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуының мөһим рәвешләреннән берсе булып тора.

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Һәр гражданин үзе яисә үз вәкиле аша мөрәжәгать итәргә, шулай ук, гражданның берләшмәләреннән, шул исәптән юридик затлардан, Тәтеш муниципаль районы Жуково авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына (алга таба – жирле үзидарә органнары), Тәтеш муниципаль районы Жуково авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына (алга таба - вазыйфай затлар) индивидуаль һәм коллектив мөрәжәгатьләр жиберергә хокуклы.

Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлар үз компетенциясе чикләрендә гражданның мөрәжәгатьләрен кабул итәргә, аларны 59-ФЗ номерлы Федераль закон һәм әлеге нигезләмә белән билгеләнгән тәртіптә һәм срокларда карарга, тиешле чаралар күрергә, нигезле җаваплар бирергә тиеш.

1.2. Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

- гражданин мөрәжәгате - жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затларга язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә жиберелгән мөрәжәгать, гариза яки шикаят, шулай ук гражданның жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затларга телдән мөрәжәгате;

- тәкъдим - гражданның законнарны һәм башка норматив хокукый актларны, жирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү, ижтимагый мөнәсәбәтләренә

үстерү, дәүләт һәм жәмгыять эшчәнлегенә социаль-иқтисады һәм башка өлкәләрен яхшырту буенча тәкъдиме;

- гариза-үтенеч - гражданның үзенең конституциячел хокукларын һәм ирекләрен яисә башка затларның конституциячел хокукларын һәм ирекләрен гамәлгә ашыруда ярдәм итү турында гариза-үтенече йә законнарны һәм башка норматив хокукый актларны бозу, жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар эшендәге житешсезлекләр турында хәбәр итү, йә күрсәтелгән органнар һәм вазыйфаи затларның эшчәнлеген тәнкыйтьләү;

- шикаять - гражданинның бозылган хокукларын, ирекләрен яки законлы мәнфәгатьләрен йә башка затларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торгызу яисә яклау турында үтенеч;

- күмәк мөрәжәгать – ике һәм аннан да күбрәк гражданның мөрәжәгәте, гражданның берләшмәләренең, шул исәптән юридик затларның мөрәжәгатьләре, шулай ук тавыш бирү яисә митингта катнашучыларның имзаларын жыю юлы белән кабул ителгән мөрәжәгать;

- вазыйфаи зат - жирле үзидарә органнарында оештыру-боеру, административ-хужалык функцияләрен башкаручы, даими, вакытлыча яки махсус вәкаләт буенча хакимият вәкиле функцияләрен башкаручы зат.

1.3. Әлеге Нигезләмәнең гамәлдә булуы гражданның барлык мөрәжәгатьләренә, федераль конституциячел законнарда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә каралырга тиешле мөрәжәгатьләрдән тыш, кагыла.

2. Гражданның мөрәжәгатьләрен карау эшен оештыру

2.1. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар гражданның мөрәжәгатьләрен карау буенча эшне оештырырга, мөрәжәгатьләргә объектив, һәръяклап һәм үз вакытында карауны тәмин итәргә, вазыйфаи затлар тарафыннан гражданның шәхсән кабул итүне, гражданның мөрәжәгатьләрен асылда хокукый хәл итүне тәмин итәргә тиеш.

2.2. Жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфаи затларга язмача яки телдән, шәхси кабул итүдә язылган барлык мөрәжәгатьләр, шулай ук почта, телефон, телеграф яки башка юл белән алынган мөрәжәгатьләр билгеләнгән тәртиптә теркәлгә тиеш.

2.3. Язма мөрәжәгать жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка кергәннән соң өч көн эчендә мәжбүри теркәлгә тиеш.

3. Гражданның мөрәжәгатьләре буенча ведомство

3.1. Гражданның мөрәжәгатьләре жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар тарафыннан аларның компетенциясе нигезендә карала.

3.2. Карарлары әлеге жирле үзидарә органы яисә вазыйфаи зат компетенциясенә керми торган мәсьәләләргә үз эченә алган язма мөрәжәгать, мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләргә хәл итү вәкаләтләренә керә торган тиешле органга яисә тиешле вазыйфаи затка, мөрәжәгатьне яңадан карау турында мөрәжәгать жибәргән гражданин белдерүе белән, теркәлгән көннән жиде көн эчендә жибәрелә, 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш.

3.3. Язма мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләргә хәл итү берничә дәүләт органы,

жирле үзидарэ органнары яки вазыйфаи зат компетенциясенэ керсэ, мөрэжэгатьнең күчермәсе теркәлгән көннән жиде көн эчендә тиешле дәүләт органнарына, жирле үзидарэ органнарына яисэ тиешле вазыйфаи затларга жибәрелә.

3.4. Шикаятьне карау өчен дәүләт органына, жирле үзидарэ органына яисэ вазыйфаи затка, карар һәм гамәлләренә (яки гамәл кылмауларына) шикаять белдерелә торган шикаять жибәрү тыела.

4. Гражданнар мөрэжэгатьләренәң язма формасы

4.1. Гражданинның язма рәвештә бәян ителгән мөрэжэгатьнең дәүләт органнарына тиешле вазыйфаи затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, яисэ тиешле затның вазыйфасы, шулай ук гражданинның тәкъдимнәрен, гаризасын, фамилиясен, атасының исеме бәян итү, җавап жибәрелергә тиешле почта адресы яки электрон почта адресы, мөрэжэгатьне яңадан рәсмиләштерү турында хәбәрнамә, шәхси имзасы һәм датасы булырга тиеш.

4.2. Гражданнар Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә, туган телдә яисэ Россия Федерациясе халыкларының теләсә кайсы башка телендә тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятьләр белән мөрэжэгать итәргә хокуклы. Сорауларга җаваплар тәкъдимнәр, гаризалар, шикаять гражданнар телендә бирелә мөрэжэгать. Мөрэжэгать телендә җавап бирү мөмкин булмаган очракта, Татарстан Республикасы дәүләт телләре кулланыла.

4.3. Әгәр язма мөрэжэгатьтә мөрэжэгать жибәргән гражданинның фамилиясе, яисэ җавап жибәрелергә тиешле почта адресы яки электрон почта адресы күрсәтелмәгән булса, мөрэжэгатькә җавап бирелми. Әгәр күрсәтелгән мөрэжэгатьтә әзерләнә торган, эшләнә торган яки бөтенләй хокукка каршы гамәл, шулай ук аны әзерли торган, гамәл кыла торган яки кылган зат турында белешмәләр булса, мөрэжэгать аның компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрелергә тиеш.

4.4. Әгәр язма мөрэжэгать тексти укылуга бирелмәсә, мөрэжэгатькә җавап бирелмәсә һәм ул дәүләт органына, жирле үзидарэ органына яисэ вазыйфаи затка аларның компетенциясе нигезендә карауга жибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрэжэгатьне теркәгәннән соң жиде көн эчендә мөрэжэгать жибәргән гражданга хәбәр ителә.

4.5. Әгәр язма мөрэжэгать тексти тәкъдим, гариза яки шикаятьнең асылын билгеләргә мөмкинлек бирми икән, мөрэжэгатькә җавап бирелми һәм ул үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына, жирле үзидарэ органына яисэ вазыйфаи затка карауга жибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрэжэгатьне теркәгәннән соң жиде көн эчендә мөрэжэгать жибәргән гражданга хәбәр ителә.

4.6. Жирле үзидарэ органы яисэ вазыйфаи зат язма мөрэжэгать алганда, анда лицензиясез йә мәсхәрәле белдерү, вазыйфаи затның, шулай ук аның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә куркыныч янау булган очракта, мөрэжэгатьне анда куелган сорауларның асылы буенча җавапсыз калдырырга һәм мөрэжэгать иткән гражданга хокуктан явызларча файдалану мөмкинлеге турында хәбәр итәргә хокуклы.

4.7. Жирле үзидарэ органнарына яисэ вазыйфаи затка электрон документ рәвешендә кергән мөрэжэгать законнарда билгеләнгән тәртиптә каралырга тиеш. Мөрэжэгатьтә граждан үзенең фамилиясен, исеме, атасының исеме (соңгысы - булган очракта), электрон почта адресын, әгәр җавап электрон документ рәвешендә жибәрелергә тиеш булса, һәм почта адресын, әгәр җавап язмача жибәрелергә тиеш булса. Граждан мондый мөрэжэгатькә кирәкле документларны һәм материалларны

электрон формада теркәргә яисә күрсәтелгән документларны һәм материалларны яисә аларның күчермәләрен язма рәвештә жиберергә хокуклы.

5. Гражданнарны шәхси кабул итү

5.1. Жирле үзидарә органнарында гражданнарны шәхсэн кабул итү аларның житәкчеләре һәм вәкаләтле затлар тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат гражданнар игътибарына житкерелә.

5.2. Шәхси кабул итү вакытында гражданин шәхесен таныклаучы документ күрсәтә.

5.3. Гражданинның телдән мөрәжәгәте аның шәхси кабул итү карточкасына теркәлә. Телдән бәян ителгән фактлар һәм хәлләр өстәмә тикшерүне таләп итмәгән очракта, гражданның ризалыгы белән мөрәжәгать итүгә җавап телдән шәхси кабул итү барышында бирелергә мөмкин, бу факт гражданны шәхси кабул итү карточкасында теркәлә. Калган очракларда мөрәжәгәтьтә куелган сорауларның асылы буенча язмача җавап бирелә.

5.4. Шәхси кабул итү барышында кабул ителгән язма мөрәжәгать 59-ФЗ номерлы Федераль законда һәм 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законнда билгеләнгән тәртиптә теркәлергә һәм каралырга тиеш.

5.5. Мөрәжәгатьтә әлегә жирле үзидарә органы яисә вазыйфай зат компетенциясенә керми торган мәсьәләләр булса, гражданга аңа кая һәм нинди тәртиптә мөрәжәгать итәргә кирәклегә турында аңлатма бирелә.

5.6. Шәхси кабул итү барышында гражданинга, әгәр элек мөрәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча җавап бирелгән булса, мөрәжәгатьне алга таба караудан баш тартырга мөмкин.

5.7. Гражданнарның аерым категорияләре Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда беренче чиратта шәхси кабул итү хокукыннан файдалана.

6. Гражданның мөрәжәгатьләрен карау сроклары

6.1. Мөрәжәгатьләрнең барлык төрләре – жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затка аларның компетенциясе нигезендә кергән шәхси һәм коллектив мөрәжәгатьләр язма мөрәжәгатьне теркәгәннән соң 30 көн эчендә карала.

6.2. Аерым очракларда, шулай ук 59-ФЗ номерлы Федераль законда һәм 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законнда каралган рәсми мөрәжәгать жибергән очракта, жирле үзидарә органы житәкчесе, вазыйфай зат йә вәкаләтле зат мөрәжәгатьне карау срогын 30 көннән дә артмаган вакытка озайтырга хокуклы.

6.3. Мөрәжәгатьне карау нәтижеләре турында гражданинга тиешле карар кабул ителгәннән соң өч көн эчендә, ләкин әлегә бүлекнең 6.1 һәм 6.2 өлешләрендә

билгелэнгэн сроклардан да соңга калмыйча жавап жибэрелэ.

7. Мөрәжәгатьне карау

7.1. Жирле үзидарэ органнары яисэ вазыйфаи зат:

1) мөрәжәгатьне объектив, һәрьяклы һәм үз вакытында карауны, кирәк очракта - мөрәжәгать жибэргән граждандан катнашында карауны тәэмин итә;

2) мөрәжәгатьне карау өчен кирәкле документларны һәм материалларны, шул исәптән электрон формада, башка дәүләт органнарында, жирле үзидарэ органнарында һәм башка вазыйфаи затлардан, судлардан, сорау алу органнарыннан һәм алдан тикшерү органнарыннан тыш, соратып ала;

3) гражданның бозылган хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торгызуга яисэ яклауга юнәлдерелгән чаралар күрә;

4) мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча, 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән очраклардан тыш, язмача жавап бирә;

5) граждандан аның мөрәжәгатен башка дәүләт органына, жирле үзидарэ органына яисэ башка вазыйфаи затка аларның компетенциясе нигезендә карау өчен жибэрү турында хәбәр итә.

7.2. Жирле үзидарэ органнары яисэ вазыйфаи зат билгелэнгән тәртиптә дәүләт органы, жирле үзидарэ органы яисэ мөрәжәгатьне карый торган вазыйфаи затның рәсми мөрәжәгәте буенча 15 көн эчендә мөрәжәгатьне карау өчен кирәкле документларны һәм материалларны, дәүләт яисэ федераль закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр булган документлардан һәм материаллардан тыш, тапшырырга тиеш.

7.3. Мөрәжәгатькә жавап жирле үзидарэ органы житәкчесе, вазыйфаи зат йә вәкаләтле зат тарафыннан имзалана.

7.4. Мөрәжәгатькә жавап жирле үзидарэ органнарына яисэ вазыйфаи затка электрон документ рәвешендә кергән мөрәжәгатьтә күрсәтелгән электрон почта формасында һәм жирле үзидарэ органнарына яисэ вазыйфаи затка язмача мөрәжәгатьтә күрсәтелгән почта адресы буенча жибэрелә. Моннан тыш, жирле үзидарэ органнарына яисэ вазыйфаи затка билгеле булмаган затлар даирәсе мәнфәгатьләренә кагылышлы тәкъдим, гариза яки шикаять булган мөрәжәгатькә, аерым алганда, билгесез затлар даирәсенә карата чыгарылган суд карарына, шул исәптән суд карарына шикаять бирү тәртибен аңлатуга бәйле мөрәжәгатькә, «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Тәтеш муниципаль районы рәсми сайтында 59-ФЗ номерлы Федераль законның 6 статьясындагы 2 өлеше таләпләрен үтәп урнаштырылырга мөмкин.

7.5. Мөрәжәгатьне караганда мөрәжәгатьтәге мәгълүматларны, шулай ук гражданның шәхси тормышына кагылышлы мәгълүматларны аның ризалыгыннан башка хәл итү рөхсәт ителми. Мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә керә торган дәүләт органына, жирле үзидарэ органына яисэ вазыйфаи затка язма мөрәжәгать жибэрү мөрәжәгатьтәге мәгълүматларны тарату булып тормый.

7.6. Вәкаләтләре туктатылган вазыйфаи затка адресланган гражданның мөрәжәгәте әлегә вакытта күрсәтелгән вәкаләтләренә гамәлгә ашыру йөкләнгән вазыйфаи зат тарафыннан карала.

8. Мөрәжәгатьне караганда гражданның хокуклары

8.1. Жирле үзидарә органы яисә вазыйфаи зат тарафыннан мөрәжәгатьне караганда граждан хокуклы:

- 1) мөрәжәгатьне карый торган затка дәлиләрне шәхсән бәян итәргә;
- 2) тиешле жирле үзидарә органында яисә тиешле вазыйфаи заттан телдән (шул исәптән телефон аша) яки язма мөрәжәгатьне теркәү турында электрон формада, шулай ук аны карау сроклары турында мәгълүмат алырга;
- 3) мөрәжәгатьне кабул иткән органның граждан тарафыннан тапшырылган икенче нөсхәсендә мөрәжәгатьнең датасын, фамилиясен һәм инициалларын күрсәтеп, язма мөрәжәгатьне кабул итү факты таныклыгына имза бирү юлы белән мөрәжәгатьне кабул итүче вәкаләтле зат (вазыйфаи зат) мөрәжәгатьнең датасын, фамилиясен һәм инициалларын күрсәтү;
- 4) өстәмә документлар һәм материаллар тапшырырга йә аларны соратып алу турында, шул исәптән электрон формада мөрәжәгать итәргә;
- 5) башка затларның хокукларына, ирекларенә һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылмый торган, күрсәтелгән документларда һәм материалларда федераль закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр булмаса, әлеге мөрәжәгатьне карауга кагылышлы документлар һәм материаллар белән танышырга;
- 6) 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән очрактардан тыш, мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча язмача җавап алырга, ә 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясындагы 5.1 өлешендә каралган очракта, аны бирү турындагы мөрәжәгать, мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә кергән органга яисә вазыйфаи затка язма мөрәжәгатьне яңадан үзгәртү турында хәбәрнамә, язмача мөрәжәгатьне яңадан карау турында белдерүнамә нигезендә язмача җавап алырга;
- 7) Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яисә) суд тәртибендә мөрәжәгатьне карап тикшерүгә бәйле мөрәжәгать буенча кабул ителгән карарга яисә гамәлгә (гамәл кылмауга) шикаять белән мөрәжәгать итәргә;
- 8) мөрәжәгатьне карауны туктату турында гариза белән мөрәжәгать итәргә;
- 9) мөрәжәгать буенча кабул ителгән карарга шикаять бирергә;
- 10) вәкил хезмәтеннән файдаланырга;
- 11) законнарда билгеләнгән тәртиптә мөрәжәгатьне караганда органның яисә вазыйфаи затның законсыз гамәлләре буенча (гамәл кылмаулары буенча) китерелгән зыянны капларга һәм мораль зыян өчен компенсация алырга.

9. Гражданның мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турындагы законнарны бозган өчен җаваплылык

9.1. 59-ФЗ номерлы Федераль законны, 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законның бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе законнарында каралган җаваплылыкка тартылалар.

10. Гражданның мөрәжәгатьләрен карау тәртибенен үтәлешен контрольдә тоту

10.1. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Жуково авыл жирлегә башлыгы жирле үзидарә органнарында гражданныр мөрәжәгатъләрен карау һәм гражданнырны кабул итү эшенең торышын тикшереп тора.

11. Жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфаи затларга гражданнырдан кергән мөрәжәгатъләрне анализлау

11.1. Жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфаи затларга кергән гражданныр мөрәжәгатъләренә анализ ясау гражданнырның мөрәжәгатъләрен карау буенча эш сыйфатын күтәрү, гражданнырның иҗтимагый фикерен һәм актуаль проблемаларын өйрәнү, шулай ук гражданныр мөрәжәгатъләре белән эшләрү рәвешләрен һәм методларын камилләштерү, аларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатъләрен яклау сыйфатын күтәрү максатларында үткәрелә.

11.2. Тиешле чорга гражданнырдан кергән мөрәжәгатъләрне анализлау гражданнырның барлык мөрәжәгатъләре, шул исәптән язма рәвештә, электрон документ формасында, шулай ук вәкаләтле затлар тарафыннан гражданнырны шәхси кабул итү барышында кабул ителгән мөрәжәгатъләр буенча гамәлгә ашырыла.

11.3. Кергән мөрәжәгатъләргә анализ узган ел нәтижәләре буенча башкарыла.

11.4. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Жуково авыл жирлегә башлыгы урынбасары гражданныр мөрәжәгатъләрен анализлау нәтижәләре буенча хисап чорыннан соң килгән айның 20 числосына кадәр аналитик белешмә төзи.

11.5. Аналитик белешмә үз эченә түбәндәге мәгълүматны алырга тиеш:

- кергән, адресланган һәм каралган язма мөрәжәгатъләр саны;
- электрон документ формасында кергән мөрәжәгатъләр саны;
- гражданнырны кабул итү урыннары, көннәре һәм сәгатъләре;
- шәхси кабул ителгән гражданныр саны;
- гражданнырны шәхси кабул итү буенча вәкаләтле затлар;
- вәкаләтле затлар тарафыннан шәхси күчмә кабул итүләр саны;
- мөрәжәгатъләр тематикасы;
- мөрәжәгатъләрне карау нәтижәләре буенча кабул ителгән чаралар, шул исәптән кабул ителгән норматив хокукый һәм башка актлар турында мәгълүмат (булганда).

11.6. Жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфаи затларга кергән мөрәжәгатъләргә анализ узган елның шул ук чорында кергән гражданныр мөрәжәгатъләре белән чагыштыру юлы белән үткәрелә.

11.7. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Жуково авыл жирлегә башлыгы ел саен аналитик белешмәнең Тәтеш муниципаль районы рәсми сайтында авыл жирлегә бүлегендә хисап чорыннан соң килә торган айның 30 числосына кадәр урнаштырылуын тәэмин итә.